

**กระบวนการพิจารณาบังคับให้ฟ้องคดีในมุมมองของศาสตราจารย์
John H. Langbein (ตอน 2)
Procedure for Compulsory Prosecution in the view of
Professor John H. Langbein (Part 2)**

ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจณพัฒน์

Dr. Surasit Sangviroatjanapat

วันที่ได้รับบทความ 6 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 24 พฤษภาคม 2566; วันตอบรับบทความ 24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

กระบวนการพิจารณาบังคับให้ฟ้องคดีจะถูกนำมาใช้เฉพาะกับความผิดอาญาร้ายแรงเท่านั้น และเป็นไปตามหลักการฟ้องคดีตามกฎหมาย โดยไม่นำมาใช้กับกรณีของความผิดอาญาเล็กน้อย หรือความผิดอาญาธรรมดา ที่นำหลักการฟ้องคดีตามดุลพินิจมาปรับใช้เป็นกรณี ๆ ไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน ซึ่งต่างจากกฎหมายอเมริกัน ที่ไม่ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนเหมือนกฎหมายเยอรมัน นอกจากนี้ กระบวนการพิจารณาบังคับให้ฟ้องคดียังไม่นำมาใช้กับกระบวนการพิจารณาคดีพิเศษอีกลักษณะหนึ่งตามกฎหมายเยอรมัน กล่าวคือคำสั่งให้ลงโทษทางอาญา ซึ่งเป็นกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพ ซึ่งกระบวนการพิจารณาคดีดังกล่าวเป็นไปในทำนองเดียวกันกับกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามกฎหมายอเมริกัน อย่างไรก็ตาม ก่อนผู้เสียหายจะใช้กระบวนการพิจารณาบังคับให้ฟ้องคดี ผู้เสียหายจะต้องยื่นคำคัดค้านต่อหัวหน้าพนักงานอัยการที่มีคำสั่งไม่ฟ้องคดีเสียก่อน เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการแล้ว ผู้เสียหายจึงจะมีสิทธินำคดีมาฟ้องยังศาลยุติธรรม การเรียนรู้จากบทความดังกล่าวของศาสตราจารย์ Langbein จะช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมายบางประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเดิม ๆ ที่นักกฎหมายไทยเคยมีความเห็นไว้ หรือปัญหาใหม่ ๆ ที่นักกฎหมายไทยคงจะต้องเผชิญเมื่อกฎหมายใหม่ดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

คำสำคัญ : ความผิดอาญาเล็กน้อย คำสั่งให้ลงโทษทางอาญา หลักการฟ้องคดีตามดุลพินิจ

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ E-mail: surajida@icloud.com

Abstract

Procedure for Compulsory Prosecution will only be used for serious crimes under the principle of legal compulsory prosecution. It does not apply to cases of petty infractions or misdemeanors to which discretionary prosecution applies on a case-by-case basis as provided in the German Criminal Procedure Code. This is different from American law which does not explicitly formulate such rules as in German law. In addition, under German law, compulsory prosecution does not apply to other special proceedings regarding penal orders where defendants confess to their crimes. These proceedings are similar to those who plead guilty under American law. However, before the victim employs procedure for compulsory prosecution, the victim must first submit to a prosecutorial chief a departmental complaint against the prosecutor's discretion not to prosecute. When the chief prosecutor agrees with the prosecutor's non-prosecution order, then the victim will have the right to bring the case to the Court of Justice. Learning from the article by Professor Langbein allows us to analyze certain legal issues, whether they are the same old problems about which Thai lawyers already have opinions or whether they are new ones that Thai lawyers will have to face when the new law comes into force.

Keywords: petty infractions, penal order, the principle of expediency

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรณิกรย์ โกมลารชุน, ‘วัตถุแห่งคดีในคดีอาญาคืออะไร? What is the object of criminal proceedings?’ (2557) 2 วารสารกระบวนการยุติธรรม 1.

เข้มชัย ชูติวงศ์, ‘หลักนิติธรรมกับการบังคับคดีของพนักงานอัยการ’ (รายงานส่วนบุคคล หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 5 วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ 2560) <https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=9674> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566.

คณิต ณ นคร, *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2561).

ณรงค์ใจหาญ, *หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 12, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2556).

สรรพชัย รัชตะวรรณ, ‘การสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการด้วยเหตุคดีไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ : ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษ’ (2564) 1 ดุลพาห 150.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับอ้างอิง*, (พิมพ์ครั้งที่ 19, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2562).

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, ‘การชะลอการฟ้องโดยมีเงื่อนไขตามมาตรา 153 a ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน’ (2546) 2 บทบัณฑิตย 16.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, ‘การเจรจาต่อรองในคดีอาญา (Absprachen im Strafprozess) ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน’ (2546) 3 บทบัณฑิตย 1.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, ‘การมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน’ (2558) 2 ดุลพาห 90.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, ‘กระบวนการพิจารณาบังคับให้ฟ้องคดี (Klageerzwingungsverfahren) ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน’ (2563) 3 บทบัณฑิตย 151.

สุรสิทธิ์ แสงวีโรจน์พัฒน์, ‘ความผิดอาญาเล็กน้อย’ (2565) 2 บทบัญญัติ 110.

หยุด แสงอุทัย, *ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษาทางคำพิพากษาศาลฎีกา* (สำนักพิมพ์
แม่บ้านการเรือน 2507).

ภาษาต่างประเทศ

Claus Roxin, *Strafprozessordnung* (50th edn, C.H. Beck Verlag 2014).

Claus Roxin and Bernd Schuenemann, *Strafverfahrensrecht* (29th edn, C.H. BECK
Verlag 2017).

Eike Duckwitz, ‘Die Verwertbarkeit von nach §§ 154, 154a StPO ausgeschiedenem
Prozessstoff bei der Beweiswürdigung und Strafzumessung im Strafverfahren’
(Göttingen University Press 2017) <[https://www.univerlag.uni-goettingen.de/
bitstream/handle/3/isbn-978-3-86395-219-8/GSK28_duckwitz.pdf;jsession-
id=866E222C168DF36CBE18973EB35096A7?sequence=1](https://www.univerlag.uni-goettingen.de/bitstream/handle/3/isbn-978-3-86395-219-8/GSK28_duckwitz.pdf;jsession-id=866E222C168DF36CBE18973EB35096A7?sequence=1)> สืบค้นเมื่อ 5
พฤษภาคม 2566.

Floriaan H. Went, ‘Das Opportunitaetsprinzip im niederlaendischen und schweizeri-
schen Strafverfahren’ (dissertation, University of Zurich and Erasmus Uni-
versity Rotterdam 2012).

Joachim Bohnert and Jens Buelte, *Ordnungswidrigkeitenrecht* (5th edn, C.H. BECK
Verlag 2016).

Volker Erb, ‘Legalitaets- und Opportunitaetsgrundsatz als normative Prinzipien’ in
Claudius Geisler (ed) *Das Ermittlungsverhalten der Polizei und die Einstel-
lungspraxis der Staatsanwaltschaften* (Duncker & Humblot 1999).